

AB voorstel

Steller	Beleidsadviseur
Afdeling/team	Advies & Support
Datum	25-6-2026
Onderwerp	Wijziging inrichtingskrediet
Volgnummer	1326-01
Geagendeerd	Voor besluitvorming
Bijlagen	5
Portefeuillehouder DB	Julie d'Hondt

Te nemen besluit AB:

1. Akkoord gaan met de voorgestelde herijking van de bijzondere bijstand voor inrichtingskosten, waarmee een besparing wordt gerealiseerd.

Toelichting

Inwoners van de RDWI gemeente kunnen een aanvraag doen voor bijzondere bijstand voor inrichtingskosten. Dit is een vergoeding voor noodzakelijke kosten om een woning in te richten wanneer iemand deze kosten niet zelf kan betalen en de kosten niet al op een andere manier vergoed worden. Verschillende groepen inwoners kunnen aanspraak maken op bijzondere bijstand voor inrichtingskosten, zoals statushouders, ex-gedetineerden, voormalig daklozen of getroffen van een huisbrand et cetera.

De grootste groep aanvragers van het inrichtingskrediet bestaat uit statushouders die vanuit een AZC verhuizen naar een woning of kamer binnen de gemeente. Zij kunnen een rentedragende lening aanvragen voor de kosten van woninginrichting, die wordt verstrekt via de Kredietbank. Reguliere inwoners ontvangen een vergelijkbare lening via de RSD.

Het Algemeen Bestuur heeft gevraagd om een herijking van het inrichtingskrediet, een onderwerp dat al langere tijd op de planning stond. Aanleiding hiervoor is de wens om te komen tot één beleidslijn voor alle doelgroepen, waarbij dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd en wordt aangesloten bij de regionaal geldende normbedragen. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 17 december 2025 is daarbij gevraagd om via deze herijking tot een besparing te komen. Met het voorliggende voorstel wordt beoogd om te blijven voorzien in een toereikend inrichtingskrediet voor statushouders, zonder dat de aflossingsverplichtingen tijdens de looptijd een belemmering vormen voor de toegang tot werk.

Statushouders met een bijstandsuitkering lossen hun lening af door gedurende 36 maanden 5% van hun uitkering af te dragen. In de huidige situatie komt dit neer op een totale aflossing van ongeveer € 2.500 voor een alleenstaande en ongeveer € 3.600 voor gehuwden.

De verstrekte leningen liggen echter aanzienlijk hoger dan deze bedragen (tabel 1). Het verschil tussen de maximale afloscapaciteit en het daadwerkelijke leenbedrag wordt maandelijks door de RSD aangevuld in de vorm van suppletie. Hierdoor ontstaat de situatie dat het voor statushouders niet uitmaakt hoeveel zij lenen: het aflossingsbedrag blijft gelijk. In de praktijk blijkt dat vrijwel altijd de maximale lening wordt aangevraagd. In de huidige situatie kunnen alleen alleenstaanden die op kamers wonen hun lening binnen 36 maanden volledig terugbetalen.

Tabel 1: Huidige normbedragen inrichtingskosten voor statushouders

Alleenstaande op kamers	€ 2.460,90
Alleenstaande met zelfstandige huisvesting	€ 4.702,56
Gezin 2 personen	€ 7.894,44
Gezin 3 personen	€ 8.966,51
Gezin 4 personen	€ 10.014,21
Gezin 5 personen	€ 11.059,16
Gezin 6 personen	€ 12.142,10
Extra kind of medebewoner	€ 951,14

Statushouders die in de gemeente komen wonen, starten hierdoor met een grote schuld. Dat is niet wenselijk. Daarnaast geldt dat wanneer iemand meer gaat verdienen, ook meer afgelost moet worden. Dit kan een prikkel vormen om in de eerste 36 maanden niet (meer) te gaan werken, omdat een hoger inkomen direct leidt tot een hogere aflossingsverplichting.

Een bijkomend punt is dat de normbedragen van buurgemeenten aanzienlijk lager liggen dan de normbedragen die de RSD momenteel hanteert. (bijlage 3) Om beter aan te sluiten bij gemeenten in de regio, adviseert de RSD de onderstaande aanpassing. Het voorstel is daarbij op een aantal punten in lijn gebracht met het advies van de Regionale Cliëntenraad.

Om te kunnen besparen op het inrichtingskrediet zijn in eerdere ambtelijke gesprekken verschillende opties besproken. Deze mogelijkheden zijn verder onderzocht. Een combinatie van een gift en de mogelijkheid om een aanvullende lening te verstrekken is de meest passende oplossing. Inwoners kunnen kiezen om, naast de gift, een rentedragende, annuïtaire lening af te sluiten tegen een rente van 7,8%. Dit is de laagste rente die de Kredietbank kan bieden.

Het huidige beleid rondom het inrichtingskrediet is opgenomen in de beleidsregel bijzondere bijstand. De beleidsregel bijzondere bijstand wordt dit jaar herzien in het kader de Participatiewet in Balans. Dit is de reden dat er een aparte beleidsregel inrichtingskosten

voorligt. Deze kan, zodra de nieuwe beleidsregel bijzondere bijstand in werking treedt, daarin worden opgenomen

Voorgestelde wijzigingen

Lagere normbedragen als gift

Om een besparing te realiseren wordt voorgesteld het inrichtingskrediet te verlagen en het normbedrag niet langer als lening met rente te verstrekken, maar om niet (als gift). Dit bedrag is is toereikend voor de aanschaf van een basisinrichting. Hieronder vallen de kosten voor stoffering (vloerbedekking inclusief ondervloer, gordijnen, muurverf) en bed(de) (inclusief matras(sen), kussen(s) en beddengoed). Wanneer het bedrag niet voldoende is voor de volledige inrichting, bestaat voor de inwoner de mogelijkheid om een aflossingsgerichte lening aan te gaan waarvoor de RSD borg staat

Het gaat om de volgende normbedragen:

Gezinssamenstelling	Max. gift	Max. mogelijke lening	Max. totaalbedrag
Alleenstaande op kamers	€ 1.200	€ 2.185	€ 3.385
Alleenstaande met zelfstandige huisvesting	€ 1.800	€ 2.185	€ 3.985
Gezin 2 Volwassenen	€ 2.400	€ 3.120	€ 5.520
Gezin 2 Volwassenen en 1 kind	€ 2.700	€ 3.120	€ 5.820
Gezin 2 Volwassenen en 2 kinderen	€ 3.000	€ 3.120	€ 6.120
Gezin 2 Volwassenen en 3 kinderen	€ 3.300	€ 3.120	€ 6.420
Gezin 2 Volwassenen en 4 kinderen	€ 3.600	€ 3.120	€ 6.720
Gezin 2 Volwassenen en 5 kinderen	€ 3.900	€ 3.120	€ 7.020
Gezin 2 Volwassenen en 6 kinderen	€ 4.200	€ 3.120	€ 7.320
Gezin 2 Volwassenen en 7 kinderen	€ 4.500	€ 3.120	€ 7.620
Gezin 2 Volwassenen en 8 kinderen	€ 4.800	€ 3.120	€ 7.920
Extra kind of medebewoner	€ 300		

Aflossingsgerichte lening

Voor overige kosten van woninginrichting kunnen inwoners aanvullend een aflossingsgerichte lening aanvragen. Deze lening wordt, net als nu, afgelost met 5% van de bijstandsnorm over een periode van 36 maanden en kan dus niet hoger zijn dan maximale afloscapaciteit bij een bijstandsuitkering. Doordat het normbedrag als gift wordt verstrekt, is er geen suppletie meer nodig. Dit levert de besparing op.

Vermogenstoets

In de nieuwe beleidsregel wordt een vermogenstoets toegepast ter hoogte van één keer de bijstandsnorm. Hiermee wordt geborgd dat inwoners met voldoende eigen middelen deze eerst

zelf inzetten, terwijl zij financieel in staat blijven om één maand de vaste lasten te voldoen. Indien gewenst kan een borgstelling voor een aflossingsgerichte lening worden verstrekt, maar in dat geval wordt geen gift toegekend.

Ouders ontvangen inrichtingskrediet ook voor meerderjarige kinderen

Hoewel jongeren vanaf hun 18e een eigen bijstandsuitkering kunnen ontvangen, is het voor de vergoeding van inrichtingskosten niet wenselijk om hen als een éénpersoonshuishouden los van het gezin te zien. Daarom is de verstrekking voor een heel gezin in één huis, inclusief 18+’ers.

Artikel 20 uit beleidsregel Bijzondere Bijstand

Per 1 januari 2026 is een nieuwe beleidsregel voor de Collectieve Aanvullende Zorgverzekering van kracht gegaan. Hierdoor vervalt artikel 20 van de huidige beleidsregel. Deze wijziging wordt doorgevoerd met dit wijzigingsbesluit.

Argumenten voor gekozen richting

De normbedragen worden in lijn gebracht met de regio

De normbedragen die de RSD momenteel hanteert, liggen aanzienlijk hoger dan die van omliggende gemeenten en uitvoeringsorganisaties, zoals Utrecht en Ferm Werk (zie bijlage 4). Met de invoering van de nieuwe normbedragen wordt beter aangesloten bij de normen die in de regio gangbaar zijn.

De aflossing op het inrichtingskrediet vormt geen belemmering om te gaan werken

In de huidige situatie geldt dat inwoners die meer gaan verdienen ook een hoger bedrag moeten aflossen. Dit kan onbedoeld een rem zetten op arbeidsparticipatie. Om dat effect weg te nemen, wordt een aflossingsgerichte lening voorgesteld, waardoor de aflossing niet wijzigt wanneer iemand meer gaat werken. Hiermee wordt beter aangesloten bij het uitgangspunt dat werken moet lonen.

Met de herijking wordt een besparing gerealiseerd zoals gevraagd in het AB van 17 december 2025

Op basis van de gezinssamenstellingen in 2025 is een inschatting gemaakt van de financiële effecten van deze beleidswijziging. In dat jaar zou € 399.000 aan suppletie zijn verstrekt aan statushouders, indien alle statushouders de volledige lening zouden hebben aangevraagd en gedurende 36 maanden afhankelijk zouden zijn geweest van een bijstandsuitkering, en daarmee recht hadden gehad op de volledige suppletie.

Op basis hiervan is berekend dat, wanneer in 2025 de voorgestelde normbedragen als gift zouden zijn toegekend, de kosten hiervoor circa € 251.000 zouden bedragen.

Door het normbedrag voortaan als gift te verstrekken en inwoners daarnaast de mogelijkheid te bieden een lening af te sluiten tot hun maximale aflossingscapaciteit, kan naar verwachting een besparing van ongeveer € 148.000 worden gerealiseerd. Deze besparing betreft een schatting en kan niet exact worden vastgesteld, aangezien de uiteindelijke kosten afhankelijk zijn van het aantal toegekende aanvragen en de omvang van de gezinnen.

Voor alle inwoners wordt hetzelfde beleid gevoerd

Het inrichtingskrediet wordt niet alleen verstrekt aan statushouders, maar ook aan andere inwoners, zoals personen die dakloos zijn geweest, uit detentie komen, na een langdurige psychiatrische opname terugkeren in de samenleving of om andere redenen een woning moeten inrichten en daarvoor niet hebben kunnen reserveren.

Om ongelijke behandeling te voorkomen, wordt in de beleidsregel vastgelegd dat bij een complete woninginrichting voor inwoners in vergelijkbare situaties vaste normbedragen als gift worden gehanteerd.

Communicatie

Om statushouders op het AZC goed te informeren over het inrichtingskrediet en over hoe zij verstandig kunnen omgaan met het geld voor de inrichting van hun toekomstige woning, sturen we allereerst een flyer. Zodra de inburgeringsregisseurs starten met de vroege-startgesprekken, kunnen zij dit onderwerp benoemen en verder toelichten in hun gesprekken op het AZC. In zowel de flyer als de gesprekken moet worden uitgelegd hoe de vermogenstoets werkt en waarom het belangrijk is om grote bedragen, zoals dwangsommen van de IND en kinderbijslag, te reserveren of te sparen voor de inrichting van de woning.

Kanttekeningen en risico's

Doordat meerdere factoren de besparing beïnvloeden, is de precieze besparing niet vooraf vast te stellen

De precieze besparing is niet vooraf vast te stellen, omdat de kosten afhankelijk zijn van meerdere factoren. Het gaat onder andere om het aantal statushouders dat in de gemeenten komt wonen, de omvang van de gezinnen en of zij (volledig) afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. Daarnaast heeft ook het aantal reguliere inwoners dat recht heeft op bijzondere bijstand voor inrichtingskosten invloed op de uiteindelijke besparing.

Tijdelijk hogere kosten voor suppletie door overgangsrecht

De kosten voor suppletie kunnen in de eerste 36 maanden na inwerkingtreding van de beleidsregel hoger uitvallen. Dit komt doordat inwoners die vóór 1 juli 2026 een inrichtingskrediet hebben ontvangen voor een kleine woning of kamer. Na gezinshereniging verhuizen zij naar een grotere woning en kunnen een nieuwe lening aanvragen. Het

resterende bedrag van de lopende lening van de eerste woning, wordt hierbij opgeteld, waardoor het suppletie bedrag hoger is.

Stappen afstemming

Besproken met		Datum	Resultaat
MT	Ja	7 april 2026	akkoord
DB	Ja	13 mei 2026	akkoord
AB	Ja	25 juni 2026	
AO	Ja	7 mei 2026 (inburgering) 9 juni 2026 (W&I)	
RCR	Ja	14 april 2026	
Overige	nee		

MT voorstel Managementteam RSD Kromme Rijn Heuvelrug	
Besluit	☒ Conform voorstel ☐ Anders: _____
Datum MT vergadering: 7 april 2026	
Handtekening directeur	

DB voorstel**Dagelijks bestuur van RDWI Kromme Rijn Heuvelrug**☐ Ter informatie☒ Voor besluit☒ Conform voorstel☐ Anders: _____Datum DB vergadering: 13 mei 2026

Handtekening voorzitter:

[onderstaande alleen als van toepassing]

AB voorstel**Algemeen bestuur van RDWI Kromme Rijn Heuvelrug**☐ Ter informatie☒ Voor besluit☒ Conform voorstel☐ Anders: _____Datum AB vergadering: 25 juni 2026

Handtekening voorzitter:

Bijlagen

Bijlage 1 Beleidsregel Inrichtingskrediet RDWI 2026

Bijlage 2 Wijzigingsbesluit Beleidsregel Bijzondere Bijstand RDWI 2021

Bijlage 3 Vergelijking normbedragen in de regio

Bijlage 4 Advies van de RCR

Bijlage 5 Concept reactie op advies RCR